

Od konfliktu do kooperacji

*A., A. i A.
dedykuję*

Sławomir Czech

Od konfliktu do kooperacji

Instytucjonalizacja konfliktu interesów zbiorowych
w szwedzkim modelu gospodarczym

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2019

Recenzenci: dr hab. Katarzyna Szarzec, prof. nadzw. UEP
prof. dr hab. Anna Ząbkowicz

Redakcja i korekta: Magdalena Pluta

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Na okładce wykorzystano reprodukcję obrazu Augusta Strindberga, *Miasto*,
1903. Nationalmuseum, Sztokholm; Wikimedia Commons

Copyright © 2019 by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa

Praca została dofinansowana ze środków Narodowego Centrum Nauki
w ramach realizacji projektu nr 2014/13/D/HS4/01815

ISBN 978-83-7383-991-5

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./faks: 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (Stanisław Beczek)
Druk i oprawa: MCP, Marki

Spis treści

Wykaz najczęściej używanych skrótów	7
Wstęp	9
1. Instytucje i analiza instytucjonalna	17
1.1. Znaczenie instytucji w społeczeństwie	17
1.2. Instytucjonalizm jako perspektywa badawcza	23
1.3. Konceptualizacje instytucji w naukach społecznych	32
1.4. Instytucje jako przedmiot badań socjologii i politologii	37
1.5. Tradycyjna ekonomia instytucjonalna	44
1.6. Nowa ekonomia instytucjonalna	55
2. Architektura instytucjonalna gospodarki jako problem wyboru politycznego	63
2.1. Współzależność instytucji gospodarki i polityki	63
2.2. Architektura instytucjonalna gospodarki i jej pochodzenie	67
2.3. Zagadnienie władzy w badaniu zjawisk ekonomicznych	79
2.4. Grupy nacisku, interesy i władza	88
2.5. Reprezentacje interesów a ewolucja porządku instytucjonalnego	96
3. Identyfikacja interesów zbiorowych: ruch związkowy i organizacje biznesu w Szwecji w pierwszej połowie XX wieku	108
3.1. Zarys okoliczności i przebiegu późnej industrializacji	108
3.2. Samoorganizacja ruchu związkowego i powstanie partii socjaldemokratycznej	111
3.3. Początki instytucjonalizacji konfliktu interesów na rynku pracy	119
3.4. <i>Folkhemmet</i> i utrwalenie podstaw korporatyzmu	127
3.5. Podsumowanie	138
4. Instytucje mediacji i koordynacja interesów zbiorowych	142
4.1. Powojenna niestabilność polityczna i makroekonomiczna	142
4.2. Kanały oddziaływania grup interesu na politykę gospodarczą	148
4.2.1. Korporatyzm rynku pracy	151
4.2.2. Korporatyzm w strukturach państwa i kontakty nieformalne	158
4.3. Narzędzia realizacji celów polityki gospodarczej	165
4.3.1. Wytyczne i postulaty	165
4.3.2. Mobilizacja kapitału	170
4.3.3. Wsparcie zatrudnienia i produktywności ze strony sektora publicznego	176
4.4. Podsumowanie	178

---

5. Kryzys korporatyzmu i nowy porządek w gospodarce	182
5.1. Narastająca rozbieżność interesów i upadek układu korporacyjnego . . .	182
5.1.1. Kryzys korporatyzmu rynku pracy	184
5.1.2. Ofensywa organizacji biznesu i odrzucenie korporatyzmu	190
5.1.3. Zmiany w gospodarce i jej otoczeniu	196
5.2. W stronę pluralistycznego układu władzy i zdecentralizowanej polityki gospodarczej	202
5.2.1. Przemiany systemowe w latach 90. XX wieku i ich konsekwencje	203
5.2.2. Powrót do koordynacji interesów na rynku pracy	210
5.2.3. Schyłek korporatyzmu w strukturach państwa	215
5.3. Podsumowanie	218
Zakończenie	222
Aneks 1. Powojenny program ruchu robotniczego	229
Aneks 2. Szwedzka scena polityczna	230
Aneks 3. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne i z zakresu rynku pracy w Szwecji	237
Bibliografia	244
Indeks nazwisk	267